

پس‌لرزه‌های طرح جنجالی آمریکا برای کشتی‌های غیرنظامی

آتش تنش در خلیج فارس & #۴۷؛ جنگ نفت‌کش‌ها در راه است؟

طرح ارتش ایالات متحده برای استقرار نیروی دریایی و تفنگداران دریایی در نفتکش‌های منطقه خلیج فارس تشدید تنش‌ها در این منطقه را محتمل کرده است؛ طرحی که قصد دارد با نظامی کردن نفتکش‌ها، فرصت ایران برای توقیف آن‌ها را سلب کند.

به گزارش سایت خبری پرسون، روز پنجشنبه یک مقام آمریکایی تأیید کرد که در حال حاضر، گروهی از تفنگداران دریایی آمریکا وارد بحرین شده و پیش از ورود یک واحد دریایی ارتش، تمرین‌ها برای مأموریت پیشنهادی را آغاز کرده‌اند. به گفته منابع المانیتور، این طرح که اولین بار توسط آسوشیتدپرس گزارش شد، هنوز مجوز کامل را از دولت بایدن دریافت نکرده و ابتدا به توافقات دیپلماتیک با دولت‌های منطقه و همچنین درخواست داوطلبانه شرکت‌های کشتیرانی نیاز دارد.

گرداب تنش‌ها

بر اساس آنچه اکوایران گزارش داده است، اگر این طرح به طور کامل توسط کاخ سفید تأیید شود، ارتش آمریکا می‌تواند از ظرفیت‌های دفاعی موجود خود با استفاده از تفنگداران دریایی با پشتیبانی هواپیماهای جنگی و کشتی‌های نیروی دریایی ایالات متحده، از نفتکش‌های غیرنظامی با پرچم‌هایی غیر از پرچم‌های ایالات متحده و متحدانش محافظت کنند.

ناوگان پنجم نیروی دریایی ایالات متحده که در بحرین مستقر است، قبلاً نمایندگان کشتیرانی تجاری را از این طرح آگاه کرده است.

مقامات رده‌بالای ارتش آمریکا ادعا دارند تا با چنین طرح‌هایی نیروهای دریایی ایران را از توقیف مجدد نفتکش‌های تجاری در آبراه‌های خلیج فارس بازدارند.

از زمانی که در اوایل سال میلادی جاری، دولت ایالات متحده تلاش‌های خود را برای اعمال تحریم‌ها علیه صادرات نفت ایران تشدید کرد، نیروی دریایی ارتش ایران و نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی سعی کرده‌اند حداقل پنج نفتکش با پرچم‌های مختلف را در آبراه‌های خلیج فارس توقیف کنند.

در ماه آوریل، کماندوهای نیروی دریایی ایران کنترل نفتکش Advantage Sweet پرچم جزایر مارشال را در آب‌های بین‌المللی خلیج عمان به دست گرفتند. در پی این حادثه، نیروی دریایی ایالات متحده گفت که یک تماس اضطراری از سوی Advantage Sweet دریافت کرده و در حال بررسی موقعیت است. قوانین بین‌المللی نیروهای نظامی را از سوارشدن بر کشتی‌ها بدون اجازه دولتی که پرچمش بر آن کشتی برافراشته است، منع می‌کند.

مقامات آمریکایی ادعا کردند که این توقیف از سوی ایران در تلافی اقدام دادگستری آمریکا برای متقاعدکردن نفتکشی به نام Suez Rajan برای حرکت به سوی بندری در آمریکا و تسلیم کردن محموله نفتی خود بود. ادعا بر این بود که این کشتی در حال حمل نفت تحریم‌شده ایران به چین بود.

کمتر از یک هفته بعد، نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی یک نفتکش با پرچم پاناما به نام Niovi را در حین عبور از بندرهای اماراتی فجیره و ابوظبی توقیف کرد که باعث شد مقامات اماراتی به هم‌تایان خود آمریکایی شکایت کنند. در واکنش به این حوادث، کاخ سفید در اواسط ماه می گشت‌زنی‌های دریایی خود و متحدانش را در تنگه هرمز و اطراف آن افزایش داد.

با این حال، در اوایل ژوئن اتفاق خاصی رخ داد. آمریکایی‌ها ادعا کردند که ناو یواس‌اس مک‌فاول سه تلاش ایران برای توقیف نفتکش‌های تجاری مختلف در تنگه هرمز و خلیج عمان را در عرض تقریباً ۱۲ ساعت خنثی کرده است.

کالین کال، رئیس ارشد سابق سیاست پنتاگون در اوایل ماه گذشته و قبل از خروج از سمتش گفت که در آینده این اتفاقات بیشتر رخ خواهد داد.

چراغ سبز دولت

در هفته‌های اخیر، ایالات متحده برای تقویت گشت‌زنی‌های مشترک در اطراف تنگه هرمز، ده‌ها جنگنده اف۳۵ و سومین ناوشکن موشکی هدایت‌شونده نیروی دریایی را به منطقه اعزام کرده که جریان عرضه یک‌پنجم نفت جهان از آن می‌گذرد. انتظار می‌رود که تا اوایل هفته آینده، یگان اعزامی بیست و ششم تفنگداران دریایی و کشتی‌های جنگی یواس‌اس کارتر هال و یواس‌اس بتان وارد بحرین شوند.

ارتش ایالات متحده تنها در صورتی اجازه استفاده از زور در خلیج فارس را دارد که در دفاع از خود یا از کشتی‌هایی باشد که با پرچم کشورهایی که واشنگتن با آنها توافق دفاعی دارد، مشغول دریانوردی هستند. مقامات پنتاگون با شورای امنیت ملی رئیس‌جمهور جو بایدن در مورد ایجاد چنین توافقنامه‌هایی گفتگو کرده‌اند.

جان کربی، دبیر مطبوعاتی پنتاگون و سخنگوی شورای امنیت ملی در اواخر هفته گذشته به المانیتور گفت که با اطلاعی از درخواست پنتاگون ندارد، اما گفت که اگر لوید آستین، وزیر دفاع احساس کند که برای حفظ امنیت دریانوردی در خلیج فارس نیاز به اختیارات گسترده‌تری دارد، دولت تمایل خواهد داشت که این اختیارات را به او بدهد. کربی به خبرنگاران گفت: «بهتر است از وزارت دفاع در مورد ضوابط انجام آن یا چگونگی اعمال آن‌ها پرسش شود».

با شکل‌گیری طرح پنتاگون، نیروهای ایالات متحده مستقر در منطقه، از جمله هواپیماهای اف ۱۶ و اف ۳۵ که اخیراً اعزام شده‌اند، تحت فرماندهی ناوگان پنجم نیروی دریایی ایالات متحده در بحرین قرار می‌گیرند.

بازدارندگی یا جنگ نفت‌کش‌های جدید؟

کریستن فونتروز، کارشناس ارشد شورای آتلانتیک مستقر در واشنگتن و مدیر ارشد سابق امور خلیج فارس در شورای امنیت ملی کاخ سفید به المانیتور گفت که پیشنهاد پنتاگون به دولت بایدن فرصتی ویژه می‌دهد. فونتروز گفت: «این یک عامل بازدارنده خاصی خواهد بود. اعطای اختیار برای استفاده از زور برای دفاع یک چیز است، اما وقتی بگویید که حتی در صورت وجود تهدید نیز وارد عمل خواهیم شد، این یک بازدارندگی بسیار قوی‌تر است».

اما جزئیات کلیدی پیشنهاد پنتاگون هنوز نهایی نشده است. از جمله اینکه آیا کاخ سفید ممکن است اختیارات استفاده از زور علیه کشتی‌های ایرانی را بدون دریافت مجوز مستقیم از واشنگتن به فرماندهان نظامی آمریکا در منطقه تفویض کند؟ مقامات ارشد فعلی و سابق امنیت ملی در این مورد ابراز تردید کردند. یکی از مقامات ارشد وزارت دفاع به المانیتور گفت: «بعید می‌دانم که دولت مایل به پذیرش چنین ریسک باشد». او افزود که چنین تصمیمی «خارج از مرام این دولت» خواهد بود.

داغ رویکرد سختگیرانه پنتاگون و کاخ سفید ترامپ با ایران برای دولت بایدن هنوز تازه است.

فونتروز گفت: «خطری که شورای امنیت ملی باید به طور جدی بسنجد این است که استفاده از اختیارات بدون در نظر گرفتن زنجیره فرمان می‌تواند جرقه یک درگیری بزرگتر را بزند».

مقامات ایالات متحده در مورد درخواست‌های مجوز جدید توجیه شدند که این درخواست‌ها به جای تشدید تنش‌ها، برای بازدارندگی طراحی شده‌اند. این طرح تأکید می‌کند که هرگونه نمایش قدرت تابع قوانین سختگیرانه درگیری خواهد بود. برایان فینوکان، مشاور ارشد گروه بین‌المللی بحران و مشاور حقوقی سابق وزارت امور خارجه در امور نظامی و ضد تروریسم گفت: «تفویض هر اختیاری احتمال استفاده از آن را افزایش می‌دهد». فینوکان می‌گوید: «این می‌تواند سناریویی شبیه به جنگ نفت‌کش‌ها در دهه ۱۹۸۰ ایجاد کند. مبنای حقوقی داخلی برای چنین طرحی چندان محکم نیست».

اتحادهای کهنه، اتحادهای نو

مقامات می‌گویند که توقیف نفتکش‌های غیرنظامی و حملات ایران به همسایگانش در خلیج فارس باعث ایجاد شکاف در روابط استراتژیک چندین دهه‌ای ایالات متحده و کشورهای عربی شده است. در ماه می، امارات متحده عربی پس از تصرف کشتی NiOVi توسط سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعلام کرد که دیگر در ائتلاف امنیتی دریایی به رهبری ایالات متحده حضور نخواهد داشت. دریادار شهرام ایرانی، فرمانده نیروی دریایی ارتش ایران تنها چند روز بعد از آن اعلام کرد که کشورش با امارات و سایر کشورها اتحادی دریایی تشکیل خواهد داد که واکنش‌های ناباورانه مقامات نظامی آمریکا را در پی داشت.

گسترش قراردادهای دفاعی گروهی می‌تواند اولین گام در جهت برآورده کردن خواسته‌های امنیتی دیرینه عربستان سعودی و امارات باشد بدون اینکه دولت بایدن را مجبور به پذیرش تعهداتی رسمی مانند آنچه که در ماده ۵ پیمان ناتو وجود دارد بکند. چیزی که بعید به نظر می‌رسد تأیید لازم را از کنگره دریافت کند.

منابع المانیتور گفتند که دولت بایدن در اواخر هفته گذشته روند دیپلماتیک پیشنهاد دفاع دریایی را تأیید کرد.

به گفته نیروی دریایی آمریکا، دریا سالار برد کوپر، معاون فرمانده ناوگان پنجم ایالات متحده در روز پنجشنبه با مقامات شورای همکاری خلیج فارس در ریاض دیدار کرد تا در مورد «همکاری دریایی جهت تضمین جریان آزاد تجارت جهانی در آبراه‌های منطقه‌ای» گفتگو کند.

اقتصادنیوز